

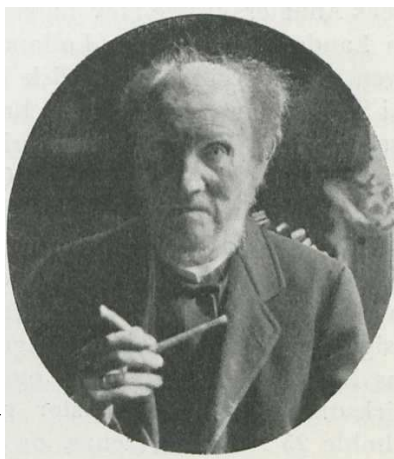

REGENSEN

REGENSJANERSAMFUNDETS
XXXXXXXXX MEDLEMSBLADXXXXXXXXX

2den Serie.

Nr. 7—8. Marts 1912.

Regensianernes Nestor.

Pastor emeritus F. C. C. v. Prangen, der den 10. Marts d. A. fylder 100 Aar, er vel utvivlsomt den ældste nulevende Regensianer. Han er Student fra 1833, og hans Regenstid gaar fra Foraaret 1837 til Foraaret 1840. Han kom altsaa ind paa Regensen Aaret efter Plougs Afgang og forblev her til Aaret før Hostrups Indflytning. Mellem hans samtidige her, der jo alle for længst er gaaede bort, findes saaledes mange af dem, der ved Siden af de to Førere gav Tonen an i den Tid, der regnes for Regensens Guldalder. Bl. a. nævner vi efter de gamle Regensprotokoller følgende:

Brødrene Ove og Salomon Drejer, Chr. Bergenhammer; alle

disse tre var Plougs nærmeste Regensvenner og blev, da de snart efter døde unge, besungne af ham i skønne Mindedigte. Endvidere de senere kendte Præster H. Svejstrup, V. Schøler, J. Nielsen o. fl., den kendte Litterat og Digter P. L. Møller, Naturforskeren Japetus Steenstrup, de af Ploug i Digtet »Til Brødrene L. i Sommerferien« besungne Brødre Langhoff o. m. fl.

Mellem alle disse Mænd, der forlængst hører Fortiden til, har gamle Pastor v. Prangen altsaa færdedes som jævnaldrende Kammerat, og at han altid har bevaret sin Kærlighed til den røde Gaard og Vennerne der, fremgaar bl. a. deraf, at han endnu ejer Erindringer om og Billeder af flere af de nævnte, saaledes af Salomon Drejer, der døde allerede 1842 som Professor i Botanik, og hvis Billede ogsaa findes paa Regensens Læsestue. F. v. Prangen boede i hele sin Regenstid paa IV, 5 (nu IV, 2), og han havde hele Tiden samme Kontubernal, stud. theol. Rasmus Nielsen, der, hvad der jo ikke er uden Sidestykke i Regensens Annaler, tillige blev hans Svoger; denne blev senere Sognepræst i Landet og Ryde paa Lolland.

Pastor v. Prangen selv, der blev theologisk Kandidat 1840, var først Skolebestyrer i Skanderborg, senere i en Række af Aar en anset og afholdt Sognepræst til Nørhæk og Sønderbæk i Viborg Stift. Da han var 70 Aar, tog han sin Afsked paa Grund af vaklende Helbred og flyttede her til København, hvor hans Søn, Overretssagfører Joh. v. Prangen imidlertid havde begyndt sin Virksomhed i Kompagni med Regensianersamfundets første Formand G. Oppenheim. Den virksomme gamle Præst blev imidlertid snart ked af at gaa ledig og fandt sig en velkommen Beskæftigelse ved at gaa til Haande paa Sønnens Kontor med Bogføring og lignende. I denne sin nye juridiske Virksomhed opnaaede Pastor v. Prangen allerede for 5 Aar siden at holde 25 Åars Jubilæum, og først da trak han sig helt tilbage til Privatlivet, væsentlig fordi hans Syn ikke længere tillod ham at sysle med de tætskrevne Dokumenter. Sine gamle Dage tilbringer han nu under kærlig og omhyggelig Pleje og i gode Forhold. Med Synet og Hørelsen gaar det lidt smaat; men ellers har hans Helbred snarest bedret sig med Alderen, og med usvækkede Aandsevner følger han interesseret, hvad der foregaar i hans Familiekrede saavel som ude i den store Verden.

Alle vi andre mer eller mindre unge Mennesker i Regensianernes Samfund sender ham paa den sjældne Højtidsdag en venlig Hilsen med vore bedste Ønsker om alt godt ogsaa i det nye Aarhundrede, som han nu er ved at gaa ind i.

S. S.

Regensens Læseforenings Bemærkningsprotokoller.

Et synligt Spor af den andet Steds i Bladet omtalte Pastor F. v. Prangens Regensliv findes endnu i en af de gamle »Bemærkningsprotokoller«, der opbevares i Regensens Arkiv, og vi bringer i Dagens Anledning et Faksimile af den Side, hvorpaa han sammen med flere andre Theologer, deriblandt hans Kontubernal R. Nielsen, har foreslaaet et mærkeligt Værk, hvis Eksistens vist turde være ukendt selv for de lærdeste Theologer i Nutiden; maaske findes Eksemplaret endnu paa det kgl. Bibliothek, der den Gang stod i Udvekslingsforhold til Regensens Læseforening.

Læseforeningen, der kom til at spille en stor Rolle i Datidens Studenterliv, var stiftet 1831 efter Initiativ enten af Regensprovsten, Prof. F. C. Petersen, eller, som andre hævder, af stud. theol. Henrik Stampe Krarup, der døde allerede 1835 som ung Kapellan i Maribo. Læseforeningen fik Lokale i II,4 nu II,3 (delvis opslugt af Buegangen), og den bestod til 1839, da den paa Grund af forskellige Rivninger med Autoriteterne ophævedes og omdannedes til den endnu bestaaende »Læseindretning«, der underholdes af Kommunitetets Midler, men ogsaa staar under Regensmyndighedernes Styrelse, medens den tidligere Ordning var den, at Læseforeningen baade underholdtes og styredes af Alumnerne selv. Ophævelsen af Regensens Læseforening gav Stødet til Oprettelsen af den akademiske Læseforening (Akademikum), indenfor hvilken den liberale Studenterbevægelse nu fandt sin videre Udvikling.

Af Læseforeningens »Bemærkningsprotokoller« findes endnu 6 bevarede i Regensens Arkiv. Ploug nævner dem i et Rimbrev til Ove Chr. Drejer, hvori han taler om:

»Den Skare, som bag Gaardens trygge Hegn
Halvt dyrker Muserne og halvt kun solder,
Som jævnlig i »Bemærkningsprotokoller«
Hinanden vadsker med en Tordenregn
Af Vittigheder uden Stempel«.

Disse Protokoller indeholder, som den meddelte Prøve viser, forskellige Anker og Forslag Læseforeningen vedkommende og desuden en Del personlig Polemik, hvori senere bekendte Journalister som Ploug og P. L. Møller allerede viser deres Slagfærdighed.

Om nogle af de Personer, hvis Navne findes paa den aftrykte Side, kan endnu oplyses følgende:

H. J. J. J. J.

May. 10th 1892.

By Anne.

Boeing Nelson

J. T. Tanager

H. Svejstrup var den senere Præst i Vejen og sønderjyske Patriot, Breinholm var Theolog; det var i hans Værelse II 3, at Orla Lehmann 1839 forfattede den Adresse, som ved Tronskiftet blev overleveret Christian den 8de, med Studenternes Ønsker om en fri Forfatning. Bergenhammer, der døde som ung theologisk Kandidat i 1839, var en intim Ven af Ploug, der i sit smukke Mindedigt over ham siger:

»Han var en Ven, som man kun finder faa,
En Klippe, som man kunde bygge paa,
Mens Bølgen skylded bort den skøre Banke«.

E. Skouboe blev senere, ligesom en anden af Gaardens lidt yngre Alumner F. H. Eibe, Boghandler, og begge blev de som Følge af deres Kendskab til den akademiske Verden Forlæggere af Skrifter og Billeder vedrørende Regens- og Studenterliv. Eibe blev saaledes Hostrups Forlægger, medens Skouboe bl. a. udgav de første Beretninger om 40ernes Studentertog og det kendte Regensbillede med forskellige Portræter i Rammen, bl. a. Ploug og Hostrup. Paa det store Regensbillede fra 1837, der findes paa Regensens Læsestue, ses Gaarden, som den var i F. v. Prangens Regentstid. Der er paa det Portræter af Bergenhammer, Breinholm, Schöler og Sveistrup.

S. S.

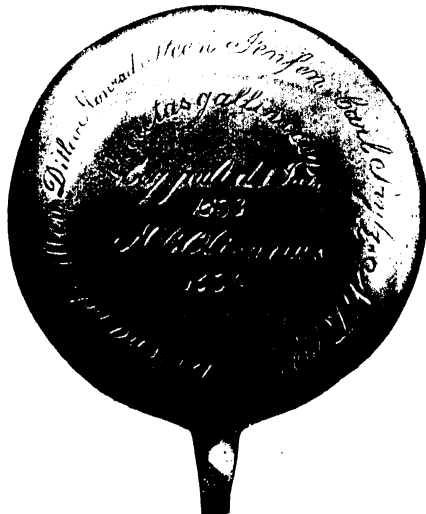
GAMMELT FRA REGENSEN.

»Gamles« Stiftelse.

I første Hefte af »Regensen« optryktes et gammelt Brev, som formentes at være det ældste Vidnesbyrd om Vækkerforeningen. Men det har fremkaldt et endnu ældre Dokument, hvis Værdi yderligere øges derved, at Stiftelsesdagen angives. Denne interessante Dato 1. Juli 1833 staar at læse paa Sølvbeslaget af den her afbildede Pibe. I Midten af Laaget er indgraveret: »Societas gallinacea, begyndt d 1. Juli 1833. M. C. Olivarius 1834«. Rundt om staar Navnene: Ferdinand Allen (Professor historicus, 1811—71, cand. theol. 1836), Ditlev Monrad, (Biskop, Politiker, 1811—87, cand. theol. 36), Steen Jensen (Sognepræst til Kyndby og Krogstrup); 1810—84; cand. theol. 36), Niels Olsen (Sognepræst til Gudum-Vorde-Seglflod; 1807—83, cand. theol. 1835) og Carl Prytz (Sognepræst til Aalsøe og Hoed, f. 1810, cand. theol. 37). Ejeren Mathias Christian Olivarius var den senere Sognepræst til Hodde-Tistrup; 1807—63; cand theol. 1835. Alle disse Theologer blev Studenter i Slutningen af Tyverne. Under Laaget staar indgraveret: »Til Minde om Regentstiden 1831—35«.

I November 1831 kom Olivarius ind paa Gaarden; han fik sit Hovedkvarter paa 1 Gang 5, og da han Oktober 1834 skulde bort, fik han Tilladelse til som Gratist at blive til Maj 1835. Samtidig med Olivarius kom Monrad ind, og han fik Bolig 1 Gang 6; hans Regenstid udløb samtidig med Olivarius's. Ved næste Indflytning fik Monrad sin ny Kontubernal Allen, og de to blev hele Tiden sammen; Allen gik ud Maj 1835.

I November 1832 flyttede de tre andre Theologer ind paa Gaarden; N. Olsen og Steen Jensen boede først sammen paa 6 Gang 2;

men netop i Foraaret 33 blev Steen Jensen Olivarius's Kontubernal paa 1 Gang 5, og samtidig fik Olsen og Prytz Værelserne 1 Gang 8. Man kan heraf se, at det dels er Fællesskabet i Studierne, dels den fælles Bolig paa 1 Gangs første Sal, som har ledet til Sammenlutningen og derigennem til Grundlæggelsen af denne berømmelige Vækkerforening. Steen Jensen var den af Kliken, som blev længst inde paa Gaarden, idet han først Oktober 1835 flyttede ud.

Aarene i Tredivernes Begyndelse hører til de aller interessanteste Perioder i Gaardens Liv. Af de kendte Regensianere i de Aar er det nok at nævne Folk som Regensdigteren O. C. Drejer (»Dr. Vejeëro«), den senere Kabinetssekretær Trap, Juristen Regensburg, og nede paa 1 Gang Nr. 1 boede selveste Carl Ploug.

Selve Pibehovedet, som nu er itubrudt, men repareret, viser vedføjede skønne Billede af Regensen. — Piben er af en Efterkommer

af M. C. Olivarius skænket til Familiens Arkiv hos Direktør de Fine Olivarius i København, som elskværdig har udlaant Hovedet til Fotografering.

Den lille Historie i sidste Nummer af »Regensen« om et raffineret Drilleri inde paa Gaarden har hos en Række ældre Medlemmer genkaldt Smaaerindringer om lignende og andre Episoder; de er Redaktøren meget velkomne, og som et Bidrag til Forstaaelsen af det muntre Liv blandt Gaardens Sønner vil den Slags Meddelelser altid have Interesse; man er jo tit tilbøjelig til at bedømme de ældre Generationer udelukkende efter Klokkebogens, som Regel mer eller mindre biedermannsagtige, Referater. Flere Bidrag ønskes kraftigt.

Brændekamp. En nu velmeriteret, hygiejnisk Professor havde under Eksamenslæsningen i maaske ikke helt parlamentariske Ord bebrejdet nogle Kammerater, at de gjorde Spektakel under hans Vinduer, og tilsidst søgt at faa Urostifterne fjernede ved Hjælp af en Vandkande. Da han derefter senere paa Aftenen havde begivet sig bort for at klare Hovedet, benyttede Fjenderne sig af hans Fraværelse til en Hævn. Gaarden laa fuld af Brænde; det var endnu Skik, at hver Alumne fik sit bestemte Brændemaal udleveret og havde sit private Brændeskur; men Opbæringen havde ikke fundet Sted. Nu samlede man en Mængde store Brændeknuder og spærrede dermed hans Dør; ja man stoppede alle Hullerne til med mindre Stykker og veg ikke tilbage for at ramme de sidste Stykker ind, saa det blev yderst vanskeligt at løsne noget Stykke. Efter endt Aftentur stod saa den arme Mand udenfor sin Dør, betragtede de talrige Visitkort, der af Fjenderne var anbragt paa Brændestykkerne. Med megen Mas fik han et Hul lavet, saa stort, at han kunde krybe ind, og han gik saa til Køjs efter at have bestilt sig vækket extra tidligt. — Næste Morgen beordrede han saa Karlen til at bringe alt Brændet op paa sit Brændeskur og sørge for, at alle Spor udslettedes, hvorefter han forstilt intetanende tog mod de skadefro besøgende. For Fjenderne var det en Skuffelse, at der ikke blev mere Balade ud deraf, og da det snart viste sig, at deres Brænderums Slunkenhed beviste Spøgens Daarlighed, begav en udvalgt Deputation sig op for at forlange Brændet tilbage, hvad der naturligvis pure nægtedes; Visitkortene paa Brændestykkerne betegnede dem jo udtrykkelig som Gave. Langt om længe blev der dog sluttet Forlig om at dele Brændet.

En Hævn. Om nuværende Medicinaldirektør Hoff, eller maaske var det en anden, fortælles følgende Historie. En Alumne havde for Vane

hver Aften at begive sig til Tre kroner for ét længere Ophold; men før han gik, satte han altid sin tændte Lampe i Værelsets aabne Vindue. Hoff vilde drille, fik fat i en lang Stige og kravlede troligt Aften efter Aften op og slukkede Lampen. En Aften opdagede Værelsets Ejer denne Manøvre, men lod som intet. Næste Aften stod atter Lampen i Vinduet. Intetanende kom Hoff med Stigen og var netop naaet op, saa han kunde naa Lampen, da Værelsets Ejer, der havde anbragt sig i tilsvarende Vindu paa anden Sal, udgød usigelig meget Vand over Synderens Hoved og siden glædede sig i sit Hjerte med de andre Alumner over sin snedige Hævn.

Kamp med Socialister. I Begyndelsen af Halvfjerserne havde en Del Alumner, hvoriblandt en nuværende Stiftamtmand, været ude at more sig og vendte hjem; under Vejs traf de paa en Skare unge Socialister. Forstaaelig nok saa Studenterne og Socialisterne dengang just ikke til hinanden med overdrevent venlige Følelser. Desto større Begejstring blev der blandt de sidste, da en af Alumnerne Ekroth sprang op paa Taget af en Kagekonebod og derfra under stærk Jubel holdt en fanatisk socialistisk Brandtale med rigelig Anvendelse af de sædvanlige Fraser. Til sidst gik han dog i sine Overdrivelser for vidt, og da han pludselig, elegant sprang ned af Huset, forstod Socialisterne, at han havde gjort Nar af dem, og der udspandt sig følgende en formidabel Kamp. Ekroth var stærk som en Bjørn, og han tog den ene Modstander efter den anden i Favn og klemte Vejret af dem, imedens bearbejdede andre ham og specielt hans Øre bagfra. Tilsidst blev naturligvis Studenterne jagne paa Flugt, og hjemme paa Gaarden var der de følgende Dage adskillige sengeliggende.

Kommunitetsstipendiet havde længe været for lille; Aar efter Aar havde Alumner, Provst og Stipendiebestyrelse søgt Forhøjelse; men Rigsdagen var ubønhørlig. Saa blev Alumnen Harald Holm forlovet med Høgsbro's Datter; nu maatte der smeddes. Der arrangeredes et Bal; Gartner Fløystrup var som altid hjælpsom, og Regensen, blev dekoreret paa det pragtfuldeste; blandt andet var Gangen fra Kannikestræde til Salen flankeret af Palmer, en for Datiden ukendt Pragtudfoldelse. Blandt Gæsterne var Høgsbro's og Berg's Døtre, og der var udgaaet Parole om, at de skulde mores, og det lykkedes aabenbart. Festen var meget vellykket. Og da Forslaget om Forhøjelse næste Gang behandledes i Folketinget, mødte det — til alles Forundring — kun Venlighed. Saalunde gennemførtes Forhøjelsen 1875, hvorefter Kommunitetet og Regensstipendiet blev paa 40 Kr.

Mesterskytten. Nuværende Distriktslæge Arctander i Storeheddinge var en mægtig Skytte. En Dag pralede han inde paa Gaarden af sin Færdighed, og da en ulykkelig Krage satte sig paa Gitret om Rundetaarn, opfordrede Tilhørerne ham straks til at vise sin Færdighed. Han hentede sin Salonbøsse, stillede sig under Linden, sigtede og skød, og til alles — ikke mindst til Skyttens egen — Forbavselse dejsede Kragen ned. Den faldt ned paa Købmagergade, bjærgedes ind paa Gaarden og viste sig at være skudt i Øjet. Arctanders Ry paa Gaarden var nu grundfæstet, og han nød Viraken i fuldt Maal.

Men da de gamle Kammerater var borte, og en ny Slægt var vokset frem, som ikke selv havde set Skyttens Gerninger, opløftedes Beretningen om Arctanders Skud over Kategorien jordiske Kendsgerninger og hensattes blandt de overmenneskelige Myter. Ikke blot paa Gaarden, men ogsaa i Storeheddinge. Naar Distriktslægen der begyndte at tale om at skyde, blev der Forventning i Forsamlingen, og naar saa den traditionelle Historie om Kragen paa Rundetaarns Gitter kom, udtrykte Folks Miner, at de aabenbart, med al Respekt for Distriktslægens Skydefærdighed, dog satte ham endnu højere som Digter.

Saa kom Oprejsningen. Sundhedsraadet i Byen havde bedt en københavnsk Specialist Professor H. A. Nielsen derned for at undersøge noget. Specialisten var gammel Regensianer. Han modtoges naturligvis med en god Frokost, og da han saa ser Distriktslægen, sin samtidige, fornyes Bekendtskabet efter de mange Aars Forløb, og Specialisten udbreder sig over, at de ikke har set hinanden, siden Arctander skød Kragen ned fra Rundetaarn. Overraskelse i Forsamlingen og ivrige Forespørgsler, om han da virkelig har set det, og om Historien var rigtig sand. Da det bekræftedes, fejredes Arctander højtidelig. Men ak! Folk i Provinsen er saa durkdrevne, og nu gaar Borgmester og Raad og spekulerer paa den aktuelle Ting, som hedder Lægernes Kollegialitet og Forsøg paa at dække hinanden; skulde Specialisten maaske underhaanden have faaet noget at vide og derfor talt, som han gjorde, eller skød Arctander den Krage ned af Rundetaarn?

Mere om „Gamles“ Barndom. I Regensprovst F. C. Petersens Dagbog, hvoraf et Uddrag ved H. Hørring findes i Regensarkivet, findes den Dag, hvorpaa »Gamle« stiftedes omtalt paa følgende Vis: »1833. 1ste Juli. Gilde paa Enighedsværn, hvorfra Deltagerne kom hjem uden videre Collision med Politiet. — Den nye Visebog indviedes«. Under 1836 staar »13. Januar holdt Vækkerselskabet Gilde for de indkomne Mulkter; det blev imidlertid opdaget og afbrudt«. Dette er formentlig første Gang det danske Navn bruges i skriftlige Kilder.

NYT FRA REGENSEN.

Forslag om Anskaffelse af et Embedstegn for Regensens Provst.

En gammel Klokke, hvis Minde altid vil leve inde paa Gaarden, Forfatteren af »Der er Fest paa Regensen i Nat«, Dr. A. G. J. Elmqvist, har sendt »Regensen« følgende Forslag: »Jeg har undertiden tænkt paa, om det ikke var festligt, om man slog sig sammen om at frembringe et Embedstegn for Regensens Provster. Ja, egentlig tænkte jeg paa engang selv at bekoste og skænke et saadant, naar jeg blev tilstrækkelig velhavende, men det var egentlig bedre, om vi gamle Regensianere gjorde det i Fællesskab. Ligesom Universitetets Rektor bærer sin store Guldkæde ved højtidelige Lejligheder, saaledes kunde vi købe en stor Sølvkæde, f. Ex. med Led bestaaende af Chr. IV.s og Fr. II.s Navnetræk, afvexlende, saa skulde de samles med en større Medalje, hvorpaa Regensens Segl skulde indgraveres. Vedkommende Autoritet skulde give sin Tilladelse til, at Provsten bar Kæden officielt, og den kunde saa gaa i Arv fra den ene Provst til den anden.

Hvad siger De til det?»

Bestyrelsen synes, Forslaget er fortræffeligt, og har overvejet Mulighederne for at realisere Planen, hvorom dog nærmere i næste Nummer. Hvad mener Samfundets Medlemmer derom? Hvis de tier, vil det blive regnet for et Samtykke.

En Hostrup-Bog.

Som Led i Dansklærerforeningens Skoleudgaver af danske Forfattere er paa G. B. N. F.s Forlag udkommet: Oskar Schlichtkrull: Studier over C. Hostrups Genboerne, en Bog som i høj Grad kan anbefales alle Venner af Regensen og af den Hostrupske Muse.

Med megen Grundighed har den unge Forfatter sat sig ind i sit Stof og samlet sammen fra trykte og utrykte Kilder, saaledes at hans Kommentar til den udødelige Regenskomedie er bleven særdeles fyldig og indholdsrig. Bogens første Afsnit er en litteratur- og kulturhistorisk Indledning med følgende Underafdelinger: 1. Den historiske Baggrund. 2. Lidt om Regensliv paa Hostrups Tid. 3. »Genboernes« ydre Historie. 4. »Genboernes« indre Historie (Kilderne) 5. »Genboernes« Plads i Hostrups samlede dramatiske Produktion. Hele dette 1ste Afsnit er en fortræffelig lille Haandbog i Datidens Regens- og

Studenterliv med Tidens politiske og litterære Rørelser som Baggrund; det eneste Navn, man her endnu kunde have ønsket mere repræsenteret, er den da endnu ikke »gamle« Fr. Fabricius, hvis Personlighed maaske burde have været nærmere omtalt som Supplement til Omtalen af Regensprovsten F. C. Petersen. Som Studenterkomediedigter fra en tidligere Periode har han maaske ikke været helt uden Indflydelse paa Ploug og Hostrup.

Om »Genboernes« Tilblivelse og første Opførelse paa Hoftheatret d. 20. Februar 1844 gives der interessante og fyldige Oplysninger. Ved Omtalen af de enkelte Skuespillere og deres senere Skæbne kan tilføjes, at »Jfr.« Thomsen, der spillede Rikke, var Christen Thomsen, der senere blev Adjunkt i Naturhistorie i Roskilde, hvor han døde 1874. Den stiltfærdige og indesluttede Mand, som han senere blev, havde endnu som ældre noget »jomfrunalsk« over sig. Morsomt er det at se, hvorledes baade Andersen, Ingemann og Kierkegaard, hver paa sin Vis, føler sig ret ilde berørt ved den Omtale, de faar i »Genboerne«, og paa forskellig Maade lader Hostrup mærke deres Fortørnelse. Naar Forfatteren ved Omtalen af de senere Fremstillere af Stykkets Personer tager lidt Afstand fra Olaf Poulsens chargerede Udførelse af v. Buddinges Rolle, har han vel nok Medhold hos Hostrup selv; men hvem vilde alligevel undvære den store Komikers mageløse burleske Fantasispil i denne Rolle!

Bogens andet Hovedafsnit er en fortløbende Kommentar til Teksten, saaledes som denne nu foreligger trykt. Ogsaa her er en Rigdom af Oplysninger, bag hvilke der ligger et meget betydeligt Studium og Samlerarbejde.

Det tredie Afsnit er en Række Oplysninger om de endnu bevarrede Haandskrifter og deres indbyrdes Forhold. Det oplyses her, at det egentlige Originalmanuskript forgæves er eftersøgt og derfor efter al Rimelighed ganske gaaet tabt; derimod fandtes mellem Hostrups Efterladenskaber det Suffløreksempplar, der benyttedes ved Prøverne og ved Stykkets første Opførelse paa Hoftheatret. Desuden eksisterer der endnu et Manuskript, der skal være fremkommet derved, at Hostrup forelæste Komedien for Regensens daværende Økonom Nødskov, hvis Navn forkommer i den oprindelige Tekst til Hostrups »Man boer saa godt i Regensens Gaard«. En af Nødskovs tre smukke Døtre, til hvis Ære Vinstokkene i Gaarden er plantede (se »Regensen« Nr. 1. Okt. 1908.), og en Veninde fik da Lov til at tage en Afskrift, som er den her omtalte. I dette Manuskript fremtræder Stykket derfor ogsaa i den for Dameøren afpassede Form, hvori det præsenteredes ved de første offentlige Opførelser; i sin første Form var Komedien og dens Repliker endnu præget af Studenterkome-

diens frie Udtryksform, skønt denne kun hist og her naaede de Plougske Atellaners Drøjhed.

Bogens 5te og sidste Afsnit: Varianter og Kommentarer er ikke det mindst interessante, idet der heri findes en Gengivelse af det ovenfor nævnte ældste Manuskript, Suffløreksemplaret, sammenlignet med den trykte Tekst. Her findes en Rigdom af tildels meget væsentlige Varianter, der morsomt og betegnende illustrerer Forholdet mellem den oprindelige Studenterkomedie og det senere deraf fremstaaede Theaterstykke. Den gamle Tekst er, som før sagt, ikke snærpet. Baade i Pantelegsscenen og andet Steds findes der uartige Ord, som senere er ombyttede eller fjernede, hist og her dog efterladende en Lakune, saaledes f. Eks. i en af de første Scener, hvor Løjtnanten forestiller Christen Madsen for Klint. Der lyder Teksten nu saaledes: »Hr. Klint, maa jeg præsentere Dem min Ven Smedemester Madsen; (afsides) Han er noget raa«. Den sidste Bemærkning finder først sin rette Motivering, naar man hører, at Teksten oprindeligt har haft følgende Form:

Løjtnant: »Og den Herre der er min Ven Smedemester Madsen«.

Madsen: »Ja, i R . . . n!«

Løjtnant: »Han er noget raa«.

Ogsaa Løjtnantens Beretning om sine Krigsbedrifter har i »Urteksten« en betydelig saftigere Karakter end i den senere Form, ligesom Pantelegsscenen som sagt giver Anledning til Drøjheder af forskellig Art, som nu er ændrede.

Endelig rummer Urteksten en Rigdom af Hentydninger til Tidens Forhold og Begivenheder, der senere næsten alle er strøgne. Ogsaa flere af de oprindelige Sange, der gengives in extenso, er senere ombyttede med de nu kendte af et helt andet Indhold.

Ved alle disse Ændringer har Hostrup helt igennem haft en særdeles heldig Haand. Hvor interessant det end er nu at gøre Bekendtskab med den gamle Tekst, maa man dog vistnok sige, at den senere Redaktion i alle Maader bærer Prisen. Dette er ikke nogen ny Erfaring. I Regensens Arkiv findes flere af Hostrups Studenterviser i en oprindelig Form, der senere er stærkt ændret og gennemarbejdet, altid i høj Grad til Visens Fordel, baade hvad Form og Indhold angaar. Eksempelvis skal jeg anføre Begyndelsesverset af »Nu er det stille«, der, da den fremkom ved Stiftelsesfesten i Juli 1841, lød saaledes:

»Nu er det stille, den er gaaet ned,
Solen, den gamle Urostifter;

Men medens Vrimlen lader os i Fred,
Vil vi skride til svare Bedrifter.
Borgeren snorker alt, men vi —
Vi gaa paa Perlefiskeri»,

hvilket jo er betydelig mattere end den senere Redaktion:

»Nu er det stille; han har os forladt,
Solen, den gamle Urostifter,
Og i den tavse, kølige Nat
Vil vi skride til svare Bedrifter.
Borgeren snorker alt, men vi —
Vi gaa paa Perlefiskeri«.

Det samme Forhold viser sig i 4de Vers, hvis Form oprindelig var:

»Sej mine Gutter! nu skal vi tilbunds!
Glasset det er vor Dykkerklokke,
Dermed vi synke i den dybe Puns
Uden Frygt for Hajernes Flokke.
Men vi maa nøje passe paa,
At ingen søsyg blive maa«,

hvor de sidste 4 Linjer nu har den meget kraftigere Form:

»Dermed vi synke i den dybe Puns,
Hvor de funklende Perler os lokke.
Efter dem — rask! nu ned det gaar;
En Skaal for ham, der først dem naare!

Sangens 2. og 3. Vers er ens i begge Redaktioner.

Mellem de lokale Hentydninger i den gamle Tekst er der selvfølgelig ogsaa nogle, der vedrører Regensforhold. Saaledes tager Hostrup ligesom i et Par andre af sine første Studenterkomedier Regensprovsten F. C. Petersen under Behandling. I Ordskiftet mellem Løjtnanten og Klint i 3. Akt 3. Scene, som nu er væsentlig fordret, faldt Replikkerne oprindelig saaledes:

Klint: Saa kender Hr. Løjtnanten formodentlig ogsaa Provsten her paa Gaarden?

Løjtnant.: Ja Gudbevares, jeg forsømmer aldrig at høre ham, naar han prædiker.

Klint: Det maa være et temmelig besværligt Arbejde, for han prædiker hver Dag.

Løjtnant.: Naa jeg troede ikke, der blev holdt Prædiken om Hverdagen uden i Fastetiden.

Klint: Jamen Provsten her holder Fastetid hele Aaret og Fastepreædiken hver Dag.

Interessant vilde det være, om man nu, da Studenterforeningen har faaet sit eget Theater, prøvede en Opførelse af den gamle Tekst i uforandret Skikkelse, som den foreligger i Suffløreksemplet. Om dettes Eksistens har vel de færreste haft Kundskab, og man maa være »Dansklærerforeningen« taknemlig for, at den har givet Udgiveren saa frie Hænder med Hensyn til Pladsen baade for Tekst og Varianter. Bogen har derved sprængt den Ramme, som maa siges at passe for en Skolekommentar, men den har til Gengæld vundet særdeles meget i Interesse for alle ældre Læsere, der gerne vil vide fuld Besked om alle de »Genboerne« vedrørende Forhold.

S. Skonboe.

Regensianersamfundet

agter i **Juni Maaned**

at afholde en Fest paa **Regensen**. Nærmere herom i næste Nummer.

Gammelt og Nyt fra Regensen.

Lidt Regenshistorie af en forhenværende Regensarkivar.

Bogen faas i alle Boglader og hos Bladets Ekspedition: Busck og Wisbech, Købmagergade 49, København K. Pris Kr. 2,25.

Regensianersamfundet

samler ældre Regensianere til aarlige Fester paa Regensen og udgiver Medlemsbladet »Regensen«.

Kontingent 2 Kr. aarlig.

Indmeldelser modtages af Sekretæren stud. mag. *Th. Lind*, Regensen, 6 Gang 10, og paa Bladets Ekspedition: *Arnold Busck* (Busck & Wisbech), Bog-, Papir- og Stempelhandel, Købmagergade 49. Telefon 2453.

Udgivet af *Regensianersamfundet*.

Redigeret af Magister *Otto Andrup*. Kirsteinsgade 11 Ø. Telefon: Øbro 1177 v.